

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จนถึงปัจจุบัน การปกครองภายใต้ระบบรัฐสภามีปัญหาล้มลุกคลุกคลานตั้งแต่เริ่มต้นถึงปัจจุบัน ประเทศไทยประสบกับการรัฐประหาร และความพยายามรัฐประหารถึง 19 ครั้ง มีรัฐธรรมนูญมาแล้วถึง 15 ฉบับ และมีการเลือกตั้งมา 19 ครั้ง (วิชัย ตันศิริ, 2539: 83) เหล่านี้เป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงการขาดเสถียรภาพของระบบรัฐสภาและระบอบประชาธิปไตยของไทย

จุดอ่อนและปัญหาที่กระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองของไทยมีมากมาย นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญบ่อยครั้งโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการที่เกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กลไกและกระบวนการที่บรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับที่เป็นนัยสำคัญโดยแท้ เพื่อแก้ปัญหาของระบอบอย่างแท้จริง การทุจริต คอร์รัปชันโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูงมีเกิดขึ้นตลอดเวลาเพราะกฎหมายให้อำนาจโดยไม่มีระบบตรวจสอบที่อิสระและมีประสิทธิภาพ นักการเมืองจึงแข่งขันโดยการเลือกตั้งที่ผิดกฎหมายเลือกตั้งไม่ว่าโดยการซื้อเสียงหรือวิธีอื่น ๆ เพื่อให้ได้ตำแหน่งและอำนาจอันเป็นที่มาของเกียรติและเงิน การแข่งขันในการเลือกตั้ง ปัญหาระบบพรรคการเมืองซึ่งอยู่ใต้อำนาจของนายทุน ขณะเดียวกันชาวบ้านในชนบทยังขาดสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเมืองในระบบรัฐสภา ปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการบริหารซึ่งรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง ฯลฯ (คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย, 2539: 19) โดยสรุปแล้วปัญหาของระบบการเมืองไทยสามารถแยกได้เป็น 2 ประการหลักคือ ปัญหาความสุจริตของระบบการเมืองและปัญหาความมีประสิทธิภาพของระบบการเมือง

เหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” เมื่อปีพ.ศ. 2535 มีส่วนทำให้เกิดจุดเริ่มต้นของกระแสการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเมืองเพื่อมุ่งหวังจะสร้างและพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นระบบที่เป็นประชาธิปไตยทั้งรูปแบบและเนื้อหา และแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเป็นต้นเหตุของการขาดเสถียรภาพทางการเมือง การปฏิรูปการเมืองจำเป็นต้องทำทั้งในระดับสถาบันอำนาจอติปไตย ระดับโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนพึ่งตนเอง พึ่งชุมชนมากกว่าระบบอุปถัมภ์ และระดับการพัฒนาความคิดด้วยการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย (ธีรยุทธ บุญมี: 2539: 35) ทั้งนี้บันไดขั้นหนึ่งของการปฏิรูปการเมืองคือ การแก้ไขและร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เพื่อรื้อระบบการเมืองทั้งระบบและสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งหมายถึงการสร้างระบบชุมชนและองค์กรทางการเมืองที่เข้มแข็งอย่างแท้จริง เสริมสร้างพลังอำนาจของประชาชนเพื่อเปิดทางให้ประชาชนสามารถควบคุมอำนาจรัฐได้และวางรากฐานจิตสำนึกประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในทุกกระดับและทุกระบบสังคม กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญเริ่มต้นหลังจากมีการแก้ไขมาตรา

211 ของรัฐธรรมนูญแห่งพระราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 โดยมีสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านขั้นตอนการเลือกตั้งจากประชาชนและรัฐสภา ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญและในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2540 รัฐสภาได้ลงมติเห็นชอบรับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวซึ่งประธานรัฐสภาได้นำขึ้นทูลเกล้าฯเพื่อลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540

ตั้งแต่ประเทศไทยมีการใช้รัฐธรรมนูญในการปกครองประเทศทั้งหมด 15 ฉบับด้วยกัน มาแล้วนั้น รัฐธรรมนูญฉบับล่าสุดนี้เป็นฉบับแรกที่ร่างขึ้นโดยผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือกระบวนการประชาพิจารณ์ เพื่อให้ความคิดเห็นของประชาชนได้รับการรวบรวมมาใช้ในการร่างรัฐธรรมนูญด้วย โดยในช่วงการร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดสัมมนาตามภูมิภาคต่างๆของประเทศเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน ทุกกลุ่มสาขาอาชีพในแต่ละภูมิภาค นอกจากนี้ประชาชนยังมีสิทธิลงประชามติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับรัฐธรรมนูญ หากว่ารัฐสภาเกิดลงมติไม่เห็นชอบกับรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ประชามติที่เห็นชอบด้วยต้องเป็นเสียงข้างมาก โดยผู้มาใช้สิทธิออกเสียงในการลงประชามติต้องมีเกินกว่า 1 ใน 5 ของผู้มีสิทธิ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตลอดระยะเวลา 65 ปีที่ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้น รัฐธรรมนูญทุกฉบับล้วนเป็นการจัดทำในลักษณะจากระดับบนสู่ระดับล่าง (Top-down) โดยไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนและสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด เช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ประเทศไทยมีปัญหาพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย คือการที่ประชาชนหรือสมาชิกของระบบการเมืองนั้นยังไม่มีวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) อันส่งผลให้มีทัศนคติความเชื่อ และค่านิยมที่ไม่สอดคล้องกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่การพัฒนา รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น การมีเพียงสถาบันประชาธิปไตยที่เป็นทางการ เช่น การให้สิทธิในการเลือกตั้ง การมีพรรคการเมือง มีฝ่ายนิติบัญญัติจากการเลือกตั้ง ฯลฯ เท่านั้นไม่เพียงพอ ที่ผ่านมาการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยเป็นไปได้ช้าเป็นอย่างยิ่ง เพราะวัฒนธรรมการคิดในสังคมไทยสนใจเฉพาะตัวบุคคล ขาดความสนใจและความเข้าใจระบบการเมืองและเกือบไม่มีการพัฒนาระบบการเมืองเลย (คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย, 2539) เมื่อมีดำเนินการการแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการเมืองด้วยการปฏิรูปการเมือง จึงถือได้ว่าเป็นนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ การเข้ามามีส่วนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและฉันทามติจากทุกส่วนของสังคมเพื่อให้เป็นนวัตกรรมทางการเมืองการปฏิรูปการเมืองในแนวลึกและกว้าง โดยไม่วนเวียนอยู่ในการแก้ปัญหาที่ไม่ใช้ปัญหาอย่างแท้จริง

ในการศึกษาทางรัฐศาสตร์เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของประเทศไทย ปัญหาหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบการเมืองให้มีความมั่นคงและมีความต่อเนื่อง คือการที่ประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกของระบบการเมืองขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้ามีส่วนร่วมทาง

การเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั่นเอง ถ้าพิจารณาโดยโครงสร้างและหลักการของการปกครองแล้ว การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยมีโครงสร้างเป็นแบบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) หน้าที่และบทบาทหลักของสมาชิกของระบบการเมืองตามแนวความคิดนี้ คือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว: 2523: 77)

ปัญหาสำคัญที่ประจักษ์กันทั่วไปอย่างหนึ่งของประเทศกำลังพัฒนา คือการที่ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมือง เศรษฐกิจ สังคมหรือความเป็นไปของประเทศชาติอยู่ในวงจำกัด ลักษณะดังกล่าวหากมองในแง่ทฤษฎีระบบ (System Theory) ก็อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนในฐานะปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นผู้เรียกร้องและสนับสนุนต่อระบบการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่นำกระบวนการทางการเมืองดำเนินไปโดยปรกติหรือมีดุลยภาพนั้น อยู่ในสภาพด้อยประสิทธิภาพ เป็นสาเหตุที่ทำให้ระบบการเมืองดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่นหรือขาดเสถียรภาพได้ (David Easton อ้างถึงในพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว: 2524: 1) ในทางรัฐศาสตร์มีข้อสรุปว่า การที่ประชาชนมีความรู้ในข่าวสารการเมืองน้อยมักจะเป็นปัจจัยที่ทำให้มีเงินเฉยต่อกระบวนการทางการเมือง ต่อการเลือกสรรในกระบวนการทางการเมือง ในทางตรงกันข้าม “ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมืองของประชาชน” เป็นลักษณะอย่างหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี ซึ่งหมายถึงบุคคลที่รู้ความเป็นไปของบ้านเมือง (Informed Citizen) จะสามารถสนองตอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) สู่ระบบการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับระบบการเมืองนั้นด้วย (Gabriel A. Almond and Sidney Verba, 1965) การมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้นได้แก่ การที่มีความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย เคารพในศักดิ์ศรี ความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล มีความสนใจและเข้าใจในกิจกรรมการเมืองการปกครอง มีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง มีความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ ตระหนักในประสิทธิภาพทางการเมืองของตน ซึ่งทัศนคติ ความคิด ความเชื่อเหล่านี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (จริญญา เจริญสุขใส, 2538)

ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง (Political Efficacy) เป็นความรู้สึกว่าตนเองเข้าใจ และมีอิทธิพลต่อการเมืองการปกครอง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูง (Gabriel A. Almond & Sidney Verba: 1965: 167) เป็นความรู้สึกว่าตนจะได้ประโยชน์จากการเมืองการปกครองและการที่พลเมืองรู้สึกว่าจะสามารถอาศัยการเมืองการปกครองเป็นสิ่งช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ คนที่รู้สึกว่าจะตนไม่มีอิทธิพลใดๆต่อสิ่งที่รัฐบาลทำนั้น เป็นการยากที่จะสอนให้เขาสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองว่าเขาต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองในระยะยาว ความสำนึกที่จะมีส่วนร่วมนั้นมีพื้นฐานมาจากความรู้สึกที่ว่า เมื่อเขาเข้ามามีส่วนร่วมแล้วทำให้สิ่งนั้นดีขึ้นได้ บุคคลที่มีจิตสำนึกว่าไร้อำนาจในทางการเมืองมักจะรู้สึกว่าจะตนเองเป็นกลไกกระจัดของระบบอัน

ใหญ่โต ความเป็นไปของระบบสังคมและการเมืองอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มคนที่ทรงพลังซึ่งมีอิทธิพลครอบงำอยู่ การกระทำใด ๆ ทางการเมือง รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีความหมายน้อยมาก สภาพดังกล่าวนี้จะตัดทอนการให้ข้อเสนอ เรียกร้อง และความคิดสร้างสรรค์ทางการเมืองต่าง ๆ

อนึ่ง การมีประสิทธิภาพหรือสมรรถนะทางการเมืองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งในการสร้างเสริมหรือปลูกฝังให้เกิดขึ้นจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสาร เพราะการสื่อสารทำให้มนุษย์สามารถเรียนรู้ความคิดใหม่ ๆ สามารถกระตุ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เข้าใจการเปลี่ยนแปลง ตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในทางการเมืองและในที่สุดประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นได้ (ย่ำพล สิงห์โกวินทร์ และสวัสดิ์ กฤตรัชต์ นันท์, ม.ป.ป.) หรืออย่างน้อยก็สามารถใช้พลังของสื่อในการสร้างและพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง (Political Cognition) ให้แก่ประชาชนได้ (พรภิรมย์ เอี่ยมธรรม, 2520)

การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองนั้น จะช่วยให้ประชาชนสามารถตัดสินใจในประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล นั่นคือสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2537: 210) กล่าวว่า การสื่อสารการเมืองในคนกลุ่มใหญ่ ยังต้องอาศัยเวทีสาธารณะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดจริยธรรมอีกด้วย ลักษณะการผสมผสานระหว่างจริยธรรมที่ผ่านสื่อมวลชนและการถกเถียงบนเวทีสาธารณะจะก่อให้เกิดวัฒนธรรมบ้านเมือง (Civic Culture) ขึ้นได้ วัฒนธรรมบ้านเมืองจึงเป็นอารยธรรมในสังคมที่มีการพัฒนาเหตุผลเพื่อไปสู่ระบอบประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในทางกลับกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็มีส่วนผลักดันให้เกิดวัฒนธรรมบ้านเมือง แต่ปัจจัยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความแข็งแกร่งทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ ก็ยังต้องอาศัยสภาพเหตุการณ์ของบ้านเมือง ความเป็นมืออาชีพของสื่อมวลชน ตลอดจนการเรียนรู้ของประชาชนเพิ่มเติมอีกด้วย

เสริน ปุณณะหิตานนท์ และเน่งน้อย นะมาตร์ (2520) เสนอข้อพิจารณาว่า การที่ประเทศไทยประสบปัญหาในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยมาโดยตลอดนั้น อาจเป็นเพราะประชาชนขาดความสนใจและความรอบรู้ต่อข่าวสารการเมือง ความเป็นไปของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองซึ่งเชื่อมโยงไปถึงการเพิกเฉยต่อบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอันเป็นส่วนที่ป้อนเข้าสู่ระบบการเมืองที่สำคัญ ถ้าสมาชิกของระบบการเมืองเป็นผู้ที่สนใจและมีความรู้ในข่าวสารทางการเมืองอย่างดี ก็มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติหน้าที่และมีบทบาทของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพ มีความผูกพันต่อระบบการเมืองอย่างแน่นหนาอันจะนำ

มาซึ่งเสถียรภาพทางการเมือง ทั้งนี้การสื่อสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นลักษณะสำคัญที่จะบ่งชี้ระดับความเป็นสมัยใหม่ของสังคมและการพัฒนาของระบบการเมืองในสังคมที่มีความสมัยใหม่ (เสนห์ นนทะโชติ : 2524: 4)

การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมจะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตแบบใหม่ที่ซับซ้อนขึ้น ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น มีการศึกษาสูงขึ้น เป็นผลให้ประชาชนเกิดความสำนึก ความคาดหวัง และความต้องการการตอบสนองต่อผลประโยชน์ของตนมากขึ้น เกิดการรวมกลุ่มและขณะเดียวกันก็มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การรับอิทธิพลจากสื่อมวลชน การสื่อสารทางการเมืองจะเปรียบเสมือนเส้นใยประสาทของระบบการเมือง (Karl W. Deustch อ้างถึงใน เสนห์ นนทะโชติ, 2524) เนื่องจากมีบทบาทเป็นตัวกลางระหว่างประชาชนและรัฐบาล โดยเป็นช่องทางในการเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและนโยบายของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ และในขณะเดียวกันก็เป็นกระบวนการในการนำเอาข้อเรียกร้องและความต้องการของประชาชนไปสู่รัฐบาล ที่จะทำให้การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาล สอดคล้องและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนได้ดี

ในภาวะที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยช่วงของการร่างรัฐธรรมนูญแห่งพระราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการปฏิรูปการเมืองนี้ สื่อมวลชนนับเป็นพลังทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะกลไกการสื่อสารทางการเมืองเพื่อทำหน้าที่เผยแพร่ถ่ายทอดข่าวสารที่จะก่อให้เกิดความสนใจ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญอันจะเป็นประโยชน์เพื่อสร้างเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงสมรรถนะทางการเมืองของตนและกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ ถกเถียงประเด็นปัญหาที่เป็นประโยชน์ต่อการร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้เพราะข่าวสารทางการเมืองที่แต่ละบุคคลได้รับก็อาจจัดเป็นปัจจัยประเภทหนึ่งที่จะมีผลกระทบต่อ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของแต่ละบุคคล (Gabriel Almond and Sidney Verba, 1965) กล่าวคือการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะมีอัตราสูงเพียงใด และมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าประชาชนมีความรอบรู้ทางการเมือง รู้ถึงความเป็นไปของบ้านเมืองเพียงใด

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญแห่งพระราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของหนังสือพิมพ์ว่าได้มุ่งเน้นเนื้อหา “ข่าวสาร” (Information) ที่เป็นประโยชน์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทำให้ประชาชนตระหนักถึงความมีสมรรถนะทางการเมืองของตน อีกทั้งช่วยให้ประชาชนสามารถตัดสินใจและพัฒนาความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่ถูกต้อง พร้อมทั้งเพื่อตอบคำถามวิจัยดังต่อไปนี้

1. หนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นใดบ้าง
2. รูปแบบและลักษณะการนำเสนอเป็นอย่างไร
3. มีการอ้างอิงแหล่งข่าวใดบ้าง
4. การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์สะท้อนบทบาทของหนังสือพิมพ์อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่สาธารณชนและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตย
2. ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของสื่อหนังสือพิมพ์ในการผลักดันประเด็นที่เป็นระดับนโยบายของประเทศให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับของสาธารณชน
3. อาจนำไปอนุมาณใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนการใช้การสื่อสารเพื่อช่วยพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประเทศได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย